

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu uzraudzības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas, kas nosaka Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus kārtību 2007.-2013.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Sociālā fonda uzraudzības nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs – A. Eberhards	Variants: 3	Datums: 31.07.2013.	Lappuses: 1 no 11

Nr.10.9

Vadlīnijas, kas nosaka Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus un kārtību 2007.-2013.gada plānošanas periodā

I Vispārīgie jautājumi

1. Lai nodrošinātu vienotu izpratni par 2007.-2013.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondi) uzraudzības sistēmas darbību un tās efektivitātes priekšnosacījumiem, novērstu normatīvo aktu prasību, uzraudzības datu un uzraudzības sistēmas pamatelementu izmantošanas atšķirīgas interpretācijas, ES fondu vadošā iestāde (turpmāk – vadošā iestāde) ir izstrādājusi vadlīnijas, kuras nosaka uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus.

2. Šo vadlīniju mērķis ir skaidrot Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumos Nr. 1238 „Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība” noteikto ES fondu ieviešanas uzraudzības sistēmu un iestāžu savstarpējās atskaitīšanās un programmu ieviešanas informācijas apmaiņas kārtību, precizējot ES fondu vadībā iesaistīto iestāžu veicamās darbības un ziņojumos, ko sagatavo iesniegšanai vadošajā iestādē, iekļaujamo informāciju.

II Normatīvie akti

3. Vadlīnijas ir izstrādātas, pamatojoties uz šādiem normatīvajiem aktiem:

3.1. Padomes Regulas Nr.1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 un īpaši šādi Regulas panti:

3.1.1. 63.pants, kurā noteikti dalībvalsts pienākumi attiecībā uz ES fondu ieviešanu uzraudzību, t.sk. par uzraudzības komitejas funkcijām, ikgadējo un noslēguma ziņojumu sagatavošanu un ikgadējām fondu pārraudzības sanāksmēm ar Eiropas Komisiju;

3.1.2. 60.pants, kurā noteiktas vadošās iestādes funkcijas un funkciju deleģēšanas principi;

3.1.3. 66. pants, kurā noteikti pamatprincipi attiecībā uz sasniedzamajiem rezultātiem;

3.1.4. 55.pants, kurā noteikti īpaši nosacījumi attiecībā uz ieņēmumus nesošu projektu uzraudzību;

3.1.5. 93.pants, kurā noteikts ES fondu apguves n+2/n+3 princips.

3.2. Komisijas Regula (EK) Nr.1828/2006 (2006.gada 8.decembris), kas paredz noteikumus par to, kā īstenot Vispārējo Regulu, kas nosaka detalizētas prasības attiecībā uz:

3.2.1. Gada ziņojumu sagatavošanu (XVIII pielikums);

3.2.2. Atskaiti par ESF projektos iesaistītajām mērķa grupām (XXIII pielikums).

3.3. Eiropas parlamenta un Padomes regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012.gada 25.oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu” 30.pantu, kas nosaka labas finanšu pārvaldības principus.

3.4. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības likums, kas nosaka ES fondu vadībā iesaistīto institūciju pienākumus (t.sk. nosaka vadošās iestādes funkcijas, kas tiek deleģētas starpniekinstitūcijām), kā arī ES fondu vadības pamatprincipus (turpmāk – Likums);

- 3.5. Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumi Nr. 1238 „Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1238), kas nosaka kārtību, kā iesaistītās institūcijas uzrauga un izvērtē ES fondu ieviešanu.
- 3.6. Ministru kabineta 2009.gada 3.marta noteikumi Nr.210 „Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēmas izveidošanas un izmantošanas kārtība”, kas nosaka ES fondu vadības sistēmas izveidošanas un izmantošanas kārtību.
- 3.7. Ministru kabineta 2007.gada 31.jūlija noteikumi Nr.524 „Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēmas izveidošanas prasības”, kas nosaka ES fondu vadības un kontroles sistēmas izveidošanas prasības.
- 3.8. Ministru kabineta 2010.gada 16.februāra noteikumi Nr.140 „Kārtība, kādā vadošā iestāde, sertifikācijas iestāde, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde veic pārbaudi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansētā projekta īstenošanas vietā”, kas nosaka kārtību, kādā vadošā iestāde, sertifikācijas iestāde, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde veic pārbaudi ES fondu projektu īstenošanas vietā.
- 3.9. kā arī vadošās iestādes izstrādātajām vadlīnijām:
 - 3.9.1. Vadlīnijas, kas nosaka horizontālo politiku ieviešanas uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus un uzraudzības kārtību 2007.–2013.gada plānošanas periodā;
 - 3.9.2. Vadlīnijas par principiem finanšu korekciju piemērošanā ES fondu projektos;
 - 3.9.3. Vadlīnijas „Eiropas Savienības fondu projektu izmaksu efektivitātes novērtēšanas un izmaksu-ieguvumu analīzes pamatprincipi”;
 - 3.9.4. Vadlīnijas ziņošanai par ES fondu ieviešanā konstatētajām neatbilstībām un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu 2007.-2013.gada plānošanas periodā;
 - 3.9.5. ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēmas Biznesa rokasgrāmata.

III Uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipi

4. Eiropas Savienības fondu uzraudzību veic, lai:
 - 4.1. nodrošinātu prioritāšu, pasākumu, aktivitāšu vai apakšaktivitāšu īstenošanas uzraudzību attiecībā uz plānošanas dokumentos noteikto mērķu un uzraudzības rādītāju sasniegšanu un horizontālo prioritāšu īstenošanu;
 - 4.2. pārraudzītu Eiropas Savienības fondu uzraudzības un ziņošanas sistēmas darbību, lai nodrošinātu savlaicīgu Eiropas Savienības fondu apguves problēmu novēršanu;
 - 4.3. kontrolētu Padomes 2006.gada 11.jūlija Regulas (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999 (turpmāk – Regula Nr.1083/2006), 55.pantā un 93.panta 1. un 2.punktā minēto prasību izpildi;

- 4.4. apkopotu informāciju un informētu Eiropas Komisiju, Ministru kabinetu, Eiropas Savienības fondu uzraudzības komiteju un Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas par Eiropas Savienības fondu ieviešanas progresu, problēmām Eiropas Savienības fondu apgūvē un nepieciešamo rīcību šo problēmu novēršanā;
- 4.5. nodrošinātu Ministru kabineta lēmumu un Eiropas Savienības fondu uzraudzības komitejas lēmumu un citu uzdevumu un ieteikumu izpildes uzraudzību;
- 4.6. nodrošinātu horizontālo prioritāšu uzraudzību;
- 4.7. izstrādātu priekšlikumus Eiropas Savienības fondu apgūves efektivitātes un aktivitāšu ieviešanas uzlabošanai, kā arī finansējuma un budžeta piešķirumu pārdalēm.
- 4.8. nodrošinātu strukturētu un apkopotu informāciju izvērtējumu veikšanai.
5. Vadošā iestāde atbild par ES fondu vadību un tās īstenošanas efektivitāti, uzraudzības sistēmas izveidi un darbību un saskaņā ar Likumu un citiem normatīvajiem aktiem deleģē uzraudzības funkciju veikšanu atbildīgajām un sadarbības iestādēm par to pārziņā esošām aktivitātēm/apakšaktivitātēm.
6. Vadlīniju 4.punktā noteikto uzraudzības uzdevumu izpildei vadošā iestāde izmanto normatīvajos aktos noteiktos uzraudzības instrumentus un procedūras.
7. Uzraudzības informācijas avots ir Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēma (turpmāk – VIS), kuras galvenie uzdevumi ir uzkrāt un uzglabāt informāciju par ES fondu plānošanas dokumentiem un projektiem, kas nepieciešama ES fondu vadībai un darbības programmu īstenošanas uzraudzībai, kā arī nodrošināt iespējas veidot, atlasīt un analizēt informāciju par ES fondu līdzfinansēto aktivitāšu un lielo projektu īstenošanu un uzraudzību.
8. Atbildīgās iestādes un sadarbības iestādes atbilstoši savai kompetencei veic datu uzkrāšanu un apmaiņu VIS saskaņā ar datu ievades kārtību, kas noteikta starppresoru vienošanās un tās pielikumā.

IV Uzraudzības informācijas sagatavošanas iesniegšanas un saskaņošanas kārtība

9. Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam par deleģēto uzraudzības funkciju izpildes nodrošināšanu uzraudzības funkciju izpildes nodrošināšanai vadošā iestāde nošķir:
- 9.1. kvalitatīvās uzraudzības informācijas apkopošanu un analīzi;
- 9.2. operatīvās finanšu uzraudzības informācijas apkopošanu, saskaņošanu un analīzi.
10. ES fondu ieviešanas kvalitatīvās uzraudzības pamatā ir ES fondu vadībā iesaistīto institūciju (turpmāk – institūcijas) sagatavotie ziņojumi, tostarp atbildīgo iestāžu pusgada ziņojumi par ES fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu (turpmāk – AI ziņojums) (vadošās iestādes ieteikumus ziņojuma sagatavošanai skatīt 1.pielikumā), kā arī ziņojumi par horizontālo prioritāšu īstenošanu (turpmāk – HP ziņojums), ko institūcijas iesniedz vadošajai iestādei saskaņā ar MK noteikumos Nr.1238 noteikto.
11. AI ziņojumos iekļauj informāciju un analīzi par būtiskākajiem ES fondu apgūves rezultātiem un apguvi ietekmējošajiem faktoriem un izaicinājumiem

valsts stratēģiskā ietvardokumenta (VSID) sasniedzamo rezultātu kontekstā attiecīgajā nozarē saistībā ar valdības deklarācijā noteikto, t.sk. sniedzot plašāku ieskatu par ES fondu atbalsta sinerģiju un mijiedarbību ar investīcijām nozarē kopumā (piemēram, ES fondu aktivitāšu ietekme uz reformām izglītībā). Kvalitatīvā apguves analīze nodalāma no operatīvās informācijas un AI ziņojumos nav nepieciešams dublēt operatīvo informāciju, kas vadošajai iestādei nodota citu atskaitīšanās procesu ietvaros. AI ziņojumu pamatmērķis nav operatīvo finanšu apguves datu un citas operatīvās informācijas nodošana vai detalizētu notikumu un problēmu aprakstu apkopošana projektu un aktivitāšu līmenī.

12. AI un HP ziņojumu, kurus vadošā iestāde ievieto ES fondu uzraudzības komiteju vadības sistēmā jeb e-portfelī tīmekļa vietnē internetā <http://komitejas.esfondi.lv>, izskatīšana un saskaņošana tiek veikta atbilstoši pamatkritērijiem:

12.1. Pamatkritēriji ziņojumu izvērtēšanai

Attiecībā uz AI ziņojumiem:

12.1.1. Ziņojuma 1.- 4. sadaļā iekļautā informācija atbilst 1.pielikumā iekļautajiem ieteikumiem attiecībā uz MK noteikumu Nr.1238 3.pielikuma aizpildīšanu ;

12.1.2. Ziņojumā iekļautā informācija atbilst VIS pieejamajai informācijai, ņemot vērā, ka, līdzīgi kā vadošās iestādes sagatavotā ikmēneša pārskata par ES fondu finanšu apguves progresu sagatavošanai VIS datu atlase tiek veikta nākamā mēneša 6. darba dienā;

12.1.3. Ziņojumā sniegta pilnvērtīga un objektīva analīze par aktivitāšu ieviešanas finanšu progresu plānošanas periodā, uzraudzības rādītāju izpildi (atbilstoši 1.pielikumā minētajiem ieteikumiem), konstatētajām problēmām un sniegto priekšlikumi to novēršanai;

12.1.4. Ziņojuma sadaļā „Veiktās darbības pasākumu un aktivitāšu ieviešanas uzlabošanai” iekļauts veikto darbību, korektīvo pasākumu pārskats attiecībā uz aktivitāšu ieviešanu un uzraudzību.

Attiecībā uz HP ziņojumiem:

12.1.5. Ziņojumā iekļauts institūcijas paveiktā atspoguļojums attiecībā uz horizontālo prioritāšu ieviešanas un uzraudzības nodrošināšanu; t.sk. par izstrādātajām vadlīnijām skaidrojošajiem materiāliem, semināriem, sanāksmēm par pārbaužu rezultātiem projektos, secinājumi un norādes par korektīvajām darbībām attiecībā uz HP.

12.1.6. Sniegta informācija par progresu, kas sasniegts horizontālās prioritātes īstenošanā attiecībā uz detalizētajiem rādītājiem, kas definēti horizontālo prioritāšu ieviešanas uzraudzībai ES fondu aktivitāšu īstenošanā; 12.1.7. Sniegta kvalitatīva analīze par ES fondu aktivitāšu ietvaros sasniegto detalizēto horizontālo prioritāšu rādītāju progresu kontekstā ar horizontālo prioritāšu mērķiem;

12.1.7. Iekļauta informācija par VSID noteikto horizontālo prioritāšu ietekmes rādītāju progresu un šī progresa analīze;

12.1.8. Sniegts pārskats par labās prakses piemēriem saistībā ar horizontālās prioritātes ieviešanu;

12.1.9. Ziņojumā iekļauti būtiski ierosinājumi attiecībā uz nepieciešamo rīcību nākamajā pārskata periodā, kur nepieciešama vadošās iestādes līdzdalība, lai uzlabotu HP īstenošanu;

12.2. Ja ziņojums ir nepilnīgs vai neatbilst MK noteikumos Nr.1238 minētajām prasībām, vai arī, ja nepieciešams precizēt vai papildināt ziņojumu, vai sniegt norādes par papildinājumu iekļaušanu nākamajā ziņojumā, vadošā iestāde nosūta atzinumu attiecīgajai iestādei ne vēlāk kā 15 darbdienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas, nosakot termiņu 7 darbdienu laikā no vadošās iestādes atzinuma nosūtīšanas datuma tā atkārtotai iesniegšanai vadošajai iestādei.

12.3. Trīs darbdienu laikā pēc precizētā ziņojuma saņemšanas to ievieto ES fondu uzraudzības komiteju vadības sistēmā jeb e-portfelī tīmekļa vietnē internetā <http://komitejas.esfondi.lv>.

12.4. Vadošā iestāde pēc precizētā ziņojuma saņemšanas organizē sanāksmi ar iestādi, kas sagatavojusi ziņojumu, ja:

12.4.1. konstatēta problemātiska aktivitāšu ieviešana un nepieciešamas korektīvas darbības;

12.4.2. precizētais ziņojums nav kvalitatīvs un nepieciešami precizējumi un papildinājumi kvalitatīvajā un analītiskajā informācijā;

12.4.3. iestāde norādījusi uz būtiskiem ierosinājumiem rīcībai, kur nepieciešama vadošās iestādes līdzdalība, vai problēmām, kuru risināšanā jāmeklē kopīgs risinājums;

12.5. Sanāksmes organizēšanai ievēro šādu procedūru:

12.5.1. 5 darbdienu pirms sanāksmes vadošā iestāde nosūta iesaistītajam pusēm uzaicinājumu, kā arī informāciju par sanāksmes saturu;

12.5.2. 5 darbdienu laikā pēc sanāksmes vadošā iestāde sanāksmes protokola projektu elektroniski nosūta apstiprināšanai sanāksmes dalībniekiem;

13. Ziņojumos iekļauto informāciju vadošā iestāde izmanto kā papildinošu informāciju VIS pieejamajiem datiem ES fondu aktivitāšu ieviešanas analīzei, informatīvo ceturkšņa ziņojumu sagatavošanai MK, gada ziņojumu sagatavošanai iesniegšanai EK, kā arī citu materiālu sagatavošanai.

V Finanšu apguves uzraudzība un maksājumu mērķi finansējuma sanēmējiem

14. Finanšu uzraudzībā vadošā iestāde veic:

14.1. regulāru operatīvās informācijas apkopošanu informācijas sniegšanai Ministru kabinetā par valsts budžeta izpildi FM pārziņā esošo ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu ietvaros, aptverot šādus aspektus:

14.1.1. valsts budžeta izdevumu plāna izpildi;

14.1.2. priekšlikumus turpmākajai rīcībai finanšu disciplīnas nodrošināšanai.

14.2. Saeimas komisiju, Ministru kabineta, augsta līmeņa darba grupu u.tml. informēšanu par ES fondu ieviešanu kopumā, kā arī nodrošina Eiropas Komisijai un citām institūcijām sniedzamo pārskatu sagatavošanu, nepieciešamības gadījumā lūdzot atbildīgās iestādes sniegt papildu informāciju vai skaidrojumus;

Analīzi par ES fondu projektu budžeta faktisko izpildi vadošā iestāde katru mēnesi publicē ES fondu mājas lapā.

15. Lai veicinātu to, ka ES fondu finansējums tautsaimniecībā ieplūst vienmērīgi visās atbalstāmajās nozarēs, kā arī, lai noteiktu visu nozaru ministriju vienlīdzīgu atbildību par starptautisko saistību izpildi, katra ES fonda (Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds) finansējuma apguves mērķi katram gadam noteikti atsevišķi katrai atbildīgajai iestādei atbilstoši tās pārziņā esošā finansējuma proporcionālajam apjomam no kopējā fonda finansējuma.

16. Plānu sasniegšanai katra atbildīgā iestāde katru gadu izstrādā un iesniedz vadošajai iestādei detalizētu mērķu sasniegšanas rīcības plānu aktivitāšu (apakšaktivitāšu) griezumā, norādot katru mēnesi plānotos maksājumus, kā arī indikatīvu mērķu izpildes plānu turpmākajiem gadiem. Balstoties uz mērķa profiliem un atbildīgo iestāžu rīcības plāniem, vadošā iestāde veic ikmēneša finanšu progresa uzraudzību, izmantojot VIS pieejamo informāciju.

17. Maksājumu mērķi kopā ar atbildīgo iestāžu rīcības plāniem veido ES fondu finansējuma apguves uzraudzības pamatietvaru. Vadošā iestāde un starpniekinstitūcijas izmanto Maksājumu mērķus ES fondu apguves plānošanai, uzraudzībai un analīzei arī tad, ja tie nav apstiprināti ar īpašu ārējo normatīvo aktu.

18. Ne retāk kā reizi mēnesī vadošā iestāde izskata ar ES fondu ieviešanas progresu saistītās aktualitātes un, ja nepieciešams, lemj par nepieciešamiem korektīviem pasākumiem, ja aktivitāšu/projektu īstenošana nenorit saskaņā ar plānoto un neuzrāda pietiekamu progresu.

19. Maksājumu mērķu datni vadošā iestāde publisko tīmekļa vietnē www.esfondi.lv un tai ir informatīvs raksturs. Vadošā iestāde analizē un publisko informāciju par visiem projekta ieviešanas posmiem, analizē kopsakarības, lai veicinātu vienmērīgu progresu visos aktivitāšu ieviešanas posmos līdz izmaksu nodeklarēšanai EK, īpašu uzmanību pievēršot avansu izmaksu segšanai.

VI n+2/n+3 principa ievērošana

20. Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 93.panta 1. un 2.punktā noteiktais nosacījums paredz, ka n (kārtējā) gada ES fonda piešķirums Eiropas Komisijā ir deklarējams līdz otrā gada (n+2) vai trešā gada (n+3) beigām pēc kārtējā gada.

21. Ja līdz noteiktajam termiņam attiecīgais finansējuma apjoms nav nosepts ar saņemtiem vai EK pieprasītiem maksājumiem, dalībvalsts zaudē finansējumu.

22. Ikgadējais piešķirums katram ES fondam ir noteikts valsts stratēģiskā ietvardokumenta (VSID) <http://www.esfondi.lv/page.php?id=478> finanšu plānā

23. Jāņem vērā, ka plānošanas perioda sākumposmā uz Latviju tiek attiecināts trīs gadu piešķiruma apguves nosacījums (n+3), bet sākot ar 2011.gada piešķirumu – divu gadu apguves nosacījums. Praktiski tas nozīmē, ka perioda sākumā šī principa neizpildes risks nav liels, bet tas var kļūt ļoti kritisks 2013.gadā, kad Latvijai vienlaicīgi jāapgūst gan 2010.gada piešķirums, gan 2011.gada piešķirums. Lai šo risku novērstu, ir būtiski radīt pēc iespējas lielāku finansējuma apguves handikapu līdz 2013.gadam. Šis ir viens no galvenajiem apsvērumiem, kādēļ radīti iepriekšējā nodaļā aprakstītie maksājumu mērķi.

24. Atbildīgās iestādes nodrošina šā principa iekļaušanu Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes īstenošanu, kā arī nodrošina, piemēro n+2 un n+3 principu jeb automatiskās saistību atcelšanas principu ievērošanu aktivitātes/apakšaktivitātes līmenī.

25. Praktiski n+2/n+3 princips nozīmē, ka iestādēm īpaši rūpīgi jāuzrauga to projektu ieviešana, kuru īstenošanas termiņš ir garāks nekā divi gadi, kā arī jāplāno kopējā savā pārziņā esošo viena fonda projektu ieviešana un kopējā finanšu plūsma tā, lai projekti ar garāku īstenošanas termiņu neradītu risku n+2/n+3 principa izpildei.

26. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumos par aktivitāšu ieviešanu noteiktajam, kā arī līgumos par projektu ieviešanu noteiktajam, n+2/n+3 principa neizpildes gadījumā valsts budžetam nodarīto kaitējumu var attiecināt uz noteiktajos termiņos neieviestiem projektiem, projektiem, kuros konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi, par piemērojamajām sankcijām lemjot katrā gadījumā atsevišķi.

VII Uzraudzības rādītāju izpilde

27. ES fondu līdzfinansēto aktivitāšu ieviešanas progresa uzraudzībā izmanto plānošanas dokumentos — darbības programmā un darbības programmas papildinājumos — noteiktos uzraudzības rādītājus.

28. Plānošanas dokumentos noteikto rādītāju plānotās vērtības ir iekļautas VIS.

29. Rādītāju faktiski sasniegto vērtību ievadīšanu VIS nodrošina saskaņā ar starpresoru vienošanās noteikto.

30. Atbildīgā iestāde dokumentē un, ja nepieciešams, skaidro (t.sk. analītiskajos ziņojumos vadošajai iestādei) uzraudzības rādītāju neizpildes, pārpildes un ieviešanas termiņu nobīdes objektīvos jeb no fondu vadībā iesaistīto iestāžu un finansējuma saņēmēju neatkarīgos (piemēram, finansējuma pārdales, strukturālas izmaiņas tautsaimniecībā) un subjektīvos iemeslus.

31. Lai vadošā iestāde varētu precīzāk prognozēt ES fondu investīciju ikgadējos rezultātus un efektīvāk un operatīvāk analizēt un izvērtēt sasniegto progresu (t.sk. informēt par to UK, MK, EK, Saeimu un sabiedrību), atbildīgās iestādes pēc vadošās iestādes pieprasījuma katru gadu sagatavo prognozes par gada plānotajiem sasniedzamajiem uzraudzības rādītājiem un prognozējamo sasniedzamo vērtību līdz plānošanas perioda beigām.

VIII ES fondu projektos gūto ieņēmumu uzraudzība

32. Lai pārliecinātos, vai Eiropas Reģionālās attīstības fonda vai Kohēzijas fonda līdzfinansētā projektā nav radušās būtiskas pārmaiņas Vispārējās Regulas (tai skaitā, ņemot vērā Regulu (EK) Nr.1341/2008, ar ko groza Regulu (EK) Nr.1083/2006), 55.panta izpratnē (attiecībā uz projektiem, no kuriem gūst ieņēmumus), sadarbības iestāde un/vai atbildīgā iestāde nodrošina ieņēmumu uzraudzību visos projektos, kuros tiek/var tikt gūti ieņēmumi.

32.1. Atbildīgajām iestādēm jāparedz ieņēmumu uzraudzības kārtība, lai nodrošinātu Regulas prasību izpildi atbilstoši EK vadlīnijām par Regulas (EK) Nr. 1083/2006 55.panta prasību piemērošanu.

33. Uzraudzības procesā atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde pārliecinās, vai ir identificēti visi projekti, uz kuriem attiecas 55.panta prasības, un vai projektā ir sākotnēji iespējams noteikt ieņēmumus vai tomēr ieņēmumus būs iespējams identificēt tikai pēc projekta īstenošanas pēc uzraudzības periodā. Gadījumos, kad projektā jau sākotnēji paredzēti/noteikti ieņēmumi atbilstoši 55.panta 2.punktam, jāpārliecinās, vai projekta īstenošanas gaitā nav radušās būtiskas pārmaiņas attiecībā uz sākotnēji prognozētajiem ieņēmumiem, piemēram, nav būtiski mainījusies tarifu politika, mainījies pieprasījums pēc projekta rezultātā radītajām vērtībām, nav identificēti atsevišķi ieņēmumu avoti, kas sākotnēji nav ņemti vērā, kas var radīt izmaiņas ES fonda atbalsta intensitātē un nepieciešamību koriģēt finansējuma saņēmējam izmaksāto vai izmaksājamo finansējumu.

34. Ja objektīvi pirms projekta apstiprināšanas nav iespējams noteikt ieņēmumu apjomu, bet tos iespējams noteikt projekta īstenošanas laikā un piecu gadu periodā pēc darbības pabeigšanas, tīros ieņēmumus, kas gūti piecu gadu laikā pēc darbības pabeigšanas, atskaita no Eiropas Komisijai deklarētajiem izdevumiem. Norādes projektu, kuru ieņēmumus nav iespējams iepriekš paredzēt, identificēšanai, ir pieejamas 2010.gada 30.novembra Eiropas Komisijas izstrādātajās vadlīnijās „Pārskatītās vadlīnijas par 55. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz ERAF un KF. Projekti, no kuriem gūst ieņēmumus”.

35. Ja secināts, ka darbība radījusi ieņēmumus, kas nav ņemti vērā atbilstīgi Vispārīgās regulas 55. panta 2. un 3.apakšpunktiem, šos ieņēmumus atskaita no izdevumu deklarācijas vēlākais līdz noslēguma izdevumu deklarācijas iesniegšanai EK. Šo ieņēmumu atskaitīšanai saskaņā ar Vispārīgās regulas 55.panta 4.apakšpunktu a) jābūt proporcionālai fondu ieguldījumam; b) vienādei ar starpību starp iepriekš aprēķināto fondu ieguldījumu un aprēķiniem, kas veikti pamatojoties uz jau pārbaudītajiem ienākumiem. Ieņēmumu aprēķina un atskaitīšanas rezultātā atbrīvoto ES fondu finansējumu līdz attiecināmības perioda beigām iespējams ieguldīt citos ES fondu projektos, tādēļ, sekojot saimnieciskuma principam, atbildīgajām, sadarbības iestādēm ieņēmumi jāidentificē laicīgi, lai Latvija nezaudētu iespēju apgūt ES fondu līdzekļus pilnā apjomā.

36. Atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde, veicot pārbaudes projekta īstenošanas vietā atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 16.februāra noteikumiem Nr.140 „Kārtība, kādā vadošā iestāde, sertifikācijas iestāde, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde veic pārbaudi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansētā projekta īstenošanas vietā” un vadošās iestādes izstrādātajai metodikai „Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošās iestādes metodiku pārbaužu veikšanai projektu īstenošanas vietās 2007. – 2013.gada plānošanas periodam”, pārliecinās par finansējuma saņēmēja sniegtās informācijas par gūtajiem ieņēmumiem atbilstību faktiskajai situācijai.

37. Projektiem, kas nav lieli projekti, kas nes ieņēmumus un kuru kopējo izmaksu apjoms ir zem 1 000 000 eiro ir jāpiemēro labas finanšu pārvaldības principi¹.

¹ Labas finanšu pārvaldības principi, noteikti 2012. gada 25. oktobra „EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULĀ (ES, EURATOM) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu” 30. pantā.

Vēršam uzmanību, ka visiem projektiem, kuros tiek gūti ieņēmumi, un kuru kopējo izmaksu apjoms ir zem 1 000 000 eiro un tie līdzfinansēti no Eiropas Sociālā fonda (arī projektiem kuru izmaksu apjoms

Finansējuma saņēmējam jānorāda plānotie ieņēmumi projekta pieteikumā un balstoties uz projekta pieteikumā norādītajiem ieņēmumiem jāaprēķina piešķiramais atbalsts.

37.1. Tai skaitā projektiem, kuru kopējās izmaksas ir mazākas par 1 000 000 eiro, šādā gadījumā atbildīgā iestāde, izstrādājot aktivitātes īstenošanas noteikumus var noteikt vienotu pieņēmumu par finansējuma deficīta likmi, kas jāizmanto projektu iesniedzējiem.

38. Projekta īstenošanas laikā finansējuma saņēmējs nodala visus ar projekta īstenošanu saistītos ieņēmumus un gadījumā, ja neto ieņēmumi pārsniedz 10% no sākotnēji paredzēto ieņēmumu apjoma, paziņo par to atbildīgai iestādei. Atbildīgā iestāde lemj par piešķirtā finansējuma korekciju.

39. Attiecībā uz valsts budžeta iestādēm, jāņem vērā, vai tai kārtējā gada likumā par valsts budžetu tiek plānoti ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, kas saskaņā ar likumu par budžetu un finanšu vadību ir budžeta iestāžu ieņēmumu sastāvdaļa. Kārtību, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no valsts budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, nosaka Ministru kabinets.

39.1. Ieņēmumi no valsts budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem tiek ieskaitīti Valsts kasē atvērtajos iestāžu pamatbudžeta vai speciālā budžeta izdevumu kontos, un tie tiek izlietoti izdevumu finansēšanai atbilstoši kārtējā gada valsts budžeta likumā apstiprinātajai apropriācijai saskaņā ar iestādei apstiprināto finansēšanas plānu.

40. Informācija par Eiropas Savienības fondu projektu kvalitātes izvērtēšanu – par izmaksu efektivitātes novērtēšanu un izmaksu-ieguvumu analīzes veikšanas pamatprincipiem apkopota vadošās iestādes izstrādātajās vadlīnijās Nr. 10.14 „Vadlīnijas atbildīgajām un sadarbības iestādēm – Eiropas Savienības fondu projektu izmaksu efektivitātes novērtēšanas un izmaksu-ieguvumu analīzes pamatprincipi”.

41. Informācija par dažāda veida uzraudzības mehānismiem, piemēram, grāmatvedības, finanšu uzskaites, pārbažu projektu īstenošanas vietās ir skaidrotas vadošās iestādes izstrādātajās vadlīnijās Nr. 12.2. „Eiropas Savienības fondu vadošās iestādes metodika pārbažu veikšanai Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansētā projekta īstenošanas vietā 2007. – 2013.gada plānošanas periodā”, kā arī vadlīnijās Nr.10.7.”Vadlīnijas par projekta attiecināmo izmaksu pamatojošiem dokumentiem un to pārbaudēm”

42. Informācija par Eiropas Savienības fondu aktivitātēm kurās ir/var būt ieņēmumus nesoši projekti un nepieciešams veikt projektos gūto ieņēmumu uzraudzību, apkopota vadlīniju 2.pielikumā.

IX Budžeta izpildes uzraudzība

43. ES fondu ieviešanai nepieciešamā budžeta finansējuma nodrošināšanā un uzraudzībā vadošā iestāde veic:

pārsniedz 1 000 000 eiro), Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Kohēzijas fonda arī ir jāpiemēro labas finanšu pārvaldības principi.

43.1 nepieciešamā valsts budžeta finansējuma plānošanu un ministriju finansējuma pieprasījumu izvērtēšanu;

43.2. ieņēmumu no ES fondiem plānošanu;

43.3. ikmēneša valsts budžeta izdevumu un ieņēmumu no ārvalstu finanšu palīdzības plāna uzraudzību;

44. Vadošā iestāde nodrošina ES fondiem pieejamā valsts budžeta ikmēneša apguves uzraudzību, izmantojot Valsts kases informāciju par valsts budžeta izdevumu plāna izpildi.

45. Lai ierobežotu valsts budžeta izdevumu resursu ietvaros noteiktu optimāli nepieciešamo valsts budžeta finansējumu ES fondu projektiem, vadošā iestāde regulāri pieprasa atbildīgo iestāžu prognozes finansējuma apjomam, uz kā pamata sagatavo priekšlikumus finansējuma plānošanai valsts budžetā.

46. Ikmēneša uzraudzības procesā vadošā iestāde izvērtē datus par valsts budžeta izdevumu plāna izpildi, atsevišķi analizējot datus par kopējo ministrijas valsts budžeta izdevumu plāna izpildi (tai skaitā arī fondu dalījumā) un reizi ceturksnī atsevišķi par valsts budžeta iestāžu projektiem. Pēc informācijas izvērtēšanas, vadošā iestāde sniedz priekšlikumus turpmākai rīcībai, iekļaujot tos vadošās iestādes MK ceturkšņa ziņojumā par ES fondu uzraudzību.

47. Ieņēmumu plānošanā vadošā iestāde izmanto informāciju par pieejamo finansējumu ES fondu projektiem. Ieņēmumu plāna ikmēneša uzraudzība ietver saņemto no EK maksājumu apjoma izvērtēšanu salīdzinājumā ar ieņēmumu prognozi un pieejamo finansējumu. Pēc informācijas izvērtēšanas vadošā iestāde var sniegt priekšlikumus turpmākai rīcībai, lai veicinātu ieņēmumu prognozes izpildi.